

Yawar masikunamanta apukuna

Tribunales de Familia

Yachachiy imataq apu yawar masimanta, imakunamanta rimanku, imayna juk jamutata uqharinku.

Imataq asignación nisqa, yawarmasimanri?

Juk yanapay tukuypaq, qutu qulqiwan nikun sapa wawa llamk'appaqta tiyapusqanman jina. Llamk'achikmanta llamk'aqkunaman jaywasqan, Instituto de Previsión Social niqpi IPS.

Pikunapaqtaq kay asignación nisqa?

- Mana llamk'ayta atiqkunapaq qusapis, quyapis kanman.
- Tukuy wawakuna chunka pusaq watayuqkama, yachakuq kunapaqtaq sapa p'unchay yachay wasiman riqkunapaq, iskay chunka tawayuq watakama, jut'an mama yachay wasiman riq yachakuqman, chantapis wawakuna mana llamk'ay atiqkuna mayk'aq watankamapis kallanman.
- Alchhikuna, aswan alchhi kunapis, waqcha wawakunapaqpis.
- Ikma mamapaq.
- Jatula, jatulikunapaqpis suqta chunka phichqayuq watayuqkunamanta pataman: Tayta, mama, awichu, awicha tukuypaq.
- Waqcha wawakuna, wawa munayninman jina saqisqa (wawankupis kanman jina), chantapis mana llamk'aq atiqkunapaqpis. Estado nisqa kamachiyninmanta kamachisqa uywayninmanta allin kawsayninpaq.
- Wawakuna waq runakunawan uywasqakunapaq, allin kawsayninrayku (sentencia judicial) nisqa Kamachiyninmanta.

Imakunata junt'ananku tiyan kay asignación nisqa yawar masikunaqta jap'inankupaq?

Runa llamk'aqllamanta kawsakunanku tiyan, llamk'aq kaspapis mana achkha qulqiyuqchu kananku tiyan, kuraq llamk'a sapakilla junt'ayninmanta ni khuskanmanpis Junt'ayninkukunaqa chayanchu; Pensión de Orfandad nisqata jap'inqu chayqa ujinami kanqa.

Maypi mañasunman kay asignación nisqa yawar masikunapaq?

- Suyunchikmanta qulqi apaykachak runakuna allin kawsayninpaq (Caja de Compensación)nisqapi.
- Jatun wasi runakuna kawsayninmanta qhawaq (IPS).
- Tukuypaq achurachiy chiqa yanapaykunamanta llamk'ay.
- Jatun wasi. mana llamk'aq'y atiqkunapaq qarasqakunamanta kamachik unquykuptin llamk'achkaspa, (Ley de Accidentes del Trabajo y de Enfermedades Profesionales).
- Qullqi apaykachaqa, manaqa takya machkakayman qaraqkuna decreto nisqa kamachiy kimsa waranqa phichqa pachakniyuq waranqa jisq'un pachaqa pusaq chunka watamanta (Decreto Ley 3.500 de 1980).

Junt'anaychu tiyan qullqiwan , manaqa puraqmantachu?

Mana; Asignación nisqa yawar masikunaman, llamk'achiqnin jaywan. T'aqyaykunata mañanapaq Fiscal nisqamanta rikukun.

<http://www.bcn.cl>

<http://www.bcn.cl/lenguas-originarias/>